

Kledingfabrikanten bekritisieren plannen voor zorgplicht bedrijfsleven (quotes IAF Matthijs Criete)

In het kort

- Den Haag en Brussel broeden op een zorgplicht voor bedrijven en hun productieketens.
- De plannen zorgen nu al voor veel stress in de bestuurskamers.
- Meer verderop in de keten zijn de zorgen niet minder groot.

De wetgeving die bedrijven verplicht misstanden in productieketens op te sporen en aan te pakken, zorgt voor stress in bestuurskamers, maar verderop in de keten zijn de zorgen niet minder groot. De kledingfabrikanten voelen zich genegeerd bij het maken van de wetgeving in Nederland en Brussel. 'We willen dialoog en niet dat ons iets opgelegd wordt', zegt Miran Ali namens kledingfabrikanten in Bangladesh. Wie het beginpunt wil aanwijzen voor de huidige discussie over wettelijke ketenaansprakelijkheid, komt al snel uit bij de ramp met Rana Plaza in 2013 in Bangladesh. In dit gebouw van acht verdiepingen werkten ongeveer vijfduizend mensen aan textielproducten voor grote Europese kledingketens als Benetton, Mango en Primark. Het gebouw verkeerde in slechte staat, maar de uitbaters van de kledingfabrieken negeerden de waarschuwingen over gebrekkige veiligheid. Toen het gebouw instortte kwamen er meer dan duizend mensen om en stond de zorgplicht voor internationale productieketens opeens op de agenda van westerse politici.

'Fundamentele gebreken'

Er kwam een Bangladesh-akkoord: afspraken over onafhankelijke controles en openbare verslaglegging. Maar, zegt Miran Ali van de Bangladesh Garment Manufacturers and Exporters Association (BGMEA), dat akkoord kende enkele 'fundamentele gebreken'. Want: 'Het was een vanuit Europa opgelegd akkoord. De fabrikanten die de veranderingen moesten doorvoeren, werden niet meegenomen.' En Ali ziet nu hetzelfde gebeuren in Europese landen waar wetgeving rond zorgplicht in voorbereiding is of al is aangenomen. 'Elke wetgeving die je in Europa aanneemt, heeft impact op miljoenen mensen over de hele wereld. Dus als je wilt dat bedrijven zich beter gaan gedragen, moet je ook met ons praten.' Hij heeft wat dat betreft een positieve opmerking over Nederland. 'Van alle Europese landen die hiermee bezig zijn, is Nederland het enige land dat enige mate van consultatie met ons heeft gehad via parlementariërs en de SER. Of ze onze input meenemen, moeten we afwachten. Maar in ieder geval mochten we wat zeggen.'

Afwentelen

De zorg die leeft in Bangladesh en andere textiellanden is dat Europese kledingmerken hun zorgplicht straks afwentelen op bedrijven verderop in de keten: door bijvoorbeeld fabrikanten allerlei contracten te laten ondertekenen om zichzelf te vrijwaren van aansprakelijkheden. En tegelijkertijd worden diezelfde fabrikanten onder druk gezet om steeds meer te produceren voor steeds lagere vergoedingen, wat tot stress leidt en de neiging te soepel met de regels om te gaan. Om die reden willen de kledingfabrikanten, die voornamelijk uit Azië komen, dat de wettelijke zorgplicht waar Europa op broedt 'tweerichtingsverkeer' wordt. 'De stress die kopers veroorzaken vormt het grootste risico op misstanden zoals excessief overwerk', benadrukt Matthijs Criete, secretaris-generaal van de in Zeist gevestigde International Apparel Federation (IAF). 'Het gedrag van aankopers moet dan ook een centraal punt zijn in de wetgeving. Het is nu onderdeel van de risicoanalyse die vereist wordt, maar het zou veel explicieter moeten.'

Verenigd

Kledingfabrikanten in landen als Bangladesh weten dat ze moeilijk een vuist kunnen maken tegen de grote internationale merken. Daarom hebben ze zich in toenemende mate verenigd. Het IAF is daar een voorbeeld van. Deze organisatie is verbonden aan het Sustainable Terms of Trade Initiative (STTI) dat is opgezet door de tien grootste textielproducerende landen. Naast Bangladesh, maken onder meer ook China en Turkije hier deel van uit. Miran, die naast de BGMEA ook de STTI vertegenwoordigt: 'Er zijn landen die issues hebben met enkele merken, maar die kunnen ze niet ter sprake brengen, omdat ze het zich niet kunnen veroorloven om business te verliezen. Als STTI staan we sterker, want die organisatie vertegenwoordigt 75% van de mondiale textielexport.' Dat moet leiden tot betere inspraak. De verplichting om misstanden op te sporen en aan te pakken 'draait om het delen van risico's en niet om een poging om deze risico's bij een ander te leggen', zegt Criete. 'Bedrijven vinden het vaak lastig om informatie te krijgen van dieper in de keten, bijvoorbeeld over katoenplukkers. De kledingfabrikant kan daarbij helpen. Maar je kunt niet tegen hem zeggen: we hebben die informatie nodig en trouwens, we gaan je 5% minder betalen.'

Den Haag of Brussel

In Nederland gaat de discussie onder meer over de vraag of Den Haag niet beter op Brussel kan wachten, om te voorkomen dat Nederlandse bedrijven straks aan strengere normen moeten voldoen dan concurrenten elders in Europa. En voor Aziatische kledingfabrikanten lijkt het ook fijner om met één Europese norm van doen te hebben dan met meerdere. Toch hoopt Miran dat Nederland gas blijft geven met zijn wetsontwerp. 'Nederland heeft de kans de lat hoog te leggen. En Brussel zal dat vervolgens niet willen verwateren. Als het maar voldoende tanden krijgt. Want met alleen wat lijstjes afvinken, schieten we niets op.' Crietee: 'Idealiter heb je één mondiale standaard. Maar als een paar grote markten, en Nederland is er daar één van, de norm zetten ben je al een heel eind. Want grote merken kunnen toch niet met verschillende producten komen voor verschillende markten.'

<https://fd.nl/politiek/1470652/kledingfabrikanten-bekritisieren-plannen-voor-zorgplicht-bedrijfsleven-goc3caDSd6cF>